Lieta Nr.C04204214
C – 0323-15/4

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2015.gada 9.martā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija
šādā sastāvā: tiesnesis Juris Freimanis
ar tiesas sēdes sekretāri Lieni Alksni,
piedaloties prasītājas pārstāvim zvērinātam advokātam Sergejam Lukašinam un atbildētājas pārstāvim /pers. A/,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. B/ prasībā pret akciju sabiedrību (turpmāk – AS) „SEB banka" par galvojumu līgumu atzīšanu par spēkā neesošiem.

Aprakstošā daļa

2013.gada 23.oktobrī Rīgas apgabaltiesā saņemts /pers. B/ prasības pieteikums pret AS „SEB Banka" par galvojumu līgumu atzīšanu par spēkā neesošiem, kurā lūgts atzīt par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža 2008.gada 7.februāra galvojuma līgumu Nr.RA08015/G-2, kurš noslēgts starp AS „SEB Latvijas Unibanka" un /pers. B/, kā arī atzīt par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža 2005.gada 20.oktobra galvojuma līgumu Nr.RA04377/2, kurš noslēgts starp AS „SEB Latvijas Unibanka" un /pers. B/.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2005.gada 20.oktobrī starp AS „SEB banka" (toreizējais nosaukums – AS „SEB Latvijas Unibanka") un personu, kura līgumu parakstīja /pers. B/ vietā, viltojot /pers. B/ parakstu, noslēgts galvojuma līgums Nr.RA08015/G-2 kā saistību pastiprinājums aizdevuma līgumam, kurš noslēgts starp sabiedrību ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) „MAGMA PF" un AS „SEB banka".

2008.gada 7.februārī starp AS „SEB banka" (toreizējais nosaukums – AS „SEB Latvijas Unibanka") un personu, kura līgumu parakstīja /pers. B/ vietā, viltojot /pers. B/ parakstu, noslēgts galvojuma līgums Nr.RA04377/2 kā saistību pastiprinājums aizdevuma līgumam, kurš noslēgts starp SIA „MAGMA PF" un AS „SEB banka".

2009.gadā /pers. B/ uzzināja par galvojuma līgumu pastāvēšanu un viena no /pers. B/ veiktajām darbībām bija vēršanās policijā sakarā ar viņas paraksta viltošanu uz galvojuma līguma dokumentiem.

Kriminālprocesa Nr.11331031409 ietvaros, veicot parakstu ekspertīzi galvojuma līgumos, kas tika izņemti no AS „SEB banka", konstatēts, ka /pers. B/ paraksti uz abiem galvojuma līgumiem ir viltoti.

2010.gada 12.aprīlī kriminālprocess izbeigts, jo noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā vainīgā persona mirusi.

Neskatoties uz to, ka AS „SEB banka" bija informēta par kriminālprocesa un ekspertīzes rezultātiem, AS „SEB banka" 2012.gadā vērsusies Rīgas Starptautiskajā šķīrējtiesā ar prasību pret /pers. B/ un /pers. E/ par pamatparāda un līgumsoda piedziņu, un kā prasību pamatojošu dokumentu AS „SEB banka" norādījusi 2008.gada 7.februāra galvojuma līgumu. Ar Rīgas Starptautiskās šķīrējtiesas 2012.gada 30.oktobra spriedumu no prasītājas un /pers. E/ piedzīts SIA „MAGMA PF" parāds un šķīrējtiesas izdevumi, piedziņas neiespējamības gadījumā parādu piedzenot no /pers. B/.

Ņemot vērā, ka starp /pers. B/ un AS „SEB banka" nav nodibinātas līgumiskās attiecības, jo prasītāja nav izteikusi savu gribu noslēgt līgumu, lūdz atzīt galvojuma līgumus par spēkā neesošiem no noslēgšanas brīža.

2014.gada 7.jūlijā Rīgas apgabaltiesā saņemti AS „SEB banka" paskaidrojumi uz celto prasību, kuros norādīts, ka /pers. B/ tikai 2013.gada 19.martā iesniedza bankai iesniegumu „Par prettiesisku darbību izbeigšanu". Ne līdz šķīrējtiesas spriedumam, ne līdz 2013.gada 19.martam prasītāja nesniedza skaidrojumus un neizmantoja savas tiesības apstrīdēt atbildētājas prasību tiesā, līdz ar ko nebija pamata izbeigt visas piedziņas un procesuālās darbības pret /pers. B/, kas izriet no šķīrējtiesas sprieduma.

2013.gada 24.oktobrī atbildētāja saņēma 2013.gada 21.oktobra Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Rēzeknes iecirkņa Kārtības policijas nodaļas 1.iecirkņa inspektora A.Lazovska 2009.gada 12.novembrī uzsāktā kriminālprocesa Nr.11331031409 2010.gada 12.aprīļa lēmumu par kriminālprocesa izbeigšanu, kurā ir iekļauti ekspertīzes atzinuma secinājumi.

Neskatoties uz to, ka atbildētāja kriminālprocesā netika pieaicināta kā (ieinteresētā) puse, jo kriminālprocesa būtība un rezultāts tieši skar un būtiski kaitē atbildētājai, kā arī tas, ka ne policija nav informējusi banku un prasītāja informāciju par kriminālprocesa rezultātu bankai iesniegusi tikai 2013.gada 19.martā, ir radījis atbildētājai materiālus zaudējumus, banka saskaņā ar Kredīta reģistra likuma 24.panta pirmo daļu un Kredītu reģistra noteikumu 176.punktu anulēja Kredītu reģistrā iekļautās ziņas par /pers. B/ kā galvinieku saskaņā ar 2005.gada 20.oktobra galvojuma līgumu Nr.RA04377/2 un 2008.gada 7.ferbuāra galvojuma līgumu Nr.RA08015/G2.

Tā kā Latvijas Bankas kredītu reģistrā nav ierakstu par /pers. B/ kā galvotāju par saistībām pret atbildētāju, tiesvedība lietā izbeidzama.

2014.gada 3.decembrī Rīgas apgabaltiesā saņemta /pers. B/ atsauksme uz atbildētājas paskaidrojumiem, kuros norādīts, ka atbildētāja savos paskaidrojumos nav iebildusi pret prasību pēc būtības.

Prasītāja norāda, ka tiesvedība lietā nav izbeidzama, jo starp prasītāju un atbildētāju nepastāv vienošanās par šķīrējtiesas klauzulu, līdz ar to nav nekāda pamata izbeigt tiesvedību lietā. Turklāt atbildētāja zinājusi par kriminālprocesu, jo pati atbildētāja pēc policijas lūguma bija nodevusi tai galvojuma līgumus. Paskaidrojumos norādītie apstākļi neietekmē celto prasību.

Tiesas sēdē prasītājas pārstāvis zvērināts advokāts Sergejs Lukašins prasību uzturēja.

Tiesas sēdē atbildētājas pārstāvis prasību neatzina.

Motīvu daļa

Noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus tiesas sēdē, izvērtējusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasība apmierināma.

Lietā konstatēts, ka 2005.gada 20.oktobrī starp AS „SEB banka" (iepriekšējais nosaukums – AS „SEB Latvijas Unibanka") un /pers. B/ noslēgts galvojuma līgums Nr.RA08015/G-2 kā saistību pastiprinājums aizdevuma līgumam, kurš noslēgts starp SIA „MAGMA PF" un AS „SEB

banka" (lietas 8.lapa).

2008.gada 7.februārī starp AS „SEB banka" (toreizējais nosaukums – AS „SEB Latvijas Unibanka") un /pers. B/ noslēgts galvojuma līgums Nr.RA04377/2 kā saistību pastiprinājums aizdevuma līgumam, kurš noslēgts starp SIA „MAGMA PF" un AS „SEB banka" (lietas 9.lapa).

Prasītāja norādījusi, ka šos darījumus ar AS „SEB banka" nav slēgusi.

Atbilstoši Civillikuma 1404.panta noteikumiem *katrā tiesiskā darījumā jāņem vērā dalībnieki, priekšmets, gribas izteikums, sastāvdaļas un forma*.

No 2010.gada 12.aprīļa Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Rēzeknes iecirkņa Kārtības policijas nodaļas 1.iecirkņa inspektora Artūra Lazovska lēmuma kriminālprocesā Nr.11331031409 izriet, ka 2009.gada 12.novembrī Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Rēzeknes policijas iecirknī uzsākts kriminālprocess Nr.11331031409 pēc noziedzīga nodarījuma pazīmēm, kas paredzētas Krimināllikuma 275.panta otrajā daļā, par to, ka 2005.gada 20.oktobra SEB „Latvijas Unibanka" galvojuma līgumos Nr.RA04377/3 un RA04377/2 iespējams tika viltoti /pers. E/ un /pers. B/ paraksti, kā arī minēto personu paraksti, iespējams, tika viltoti 2008.gada februāra galvojuma līgumos Nr.RA08015/G-2 un RA08015/G-3, kas notika SEB „Latvijas Unibanka" Rēznas filiālē Rēzeknē, Atbrīvošanas alejā 98. 2009.gada 7.decembrī pieņemts lēmums par rokraksta ekspertīzes noteikšanu. 2010.gada 12.februāra eksperta atzinumā Nr.09-1973 secināts, ka parakstus /pers. B/ vietā vārdā AS „SEB Latvijas Unibanka" 2005.gada 20.oktobra alvojuma līgumā Nr.RA04377/2 sadaļā „Galvinieks" rindā /pers. B/ un 2008.gada 7.febrāra galvojuma līgumā Nr.RA08015/G-2 pirmās lappuses apakšdaļā labajā pusē un sadaļā „Galvinieks" rindā /pers. B/ izpildījis /pers. H/, personas kods /personas kods/. Analizējot lietā esošos materiālus jāsecina, ka /pers. B/ parakstu AS „SEB Latvijas Unibanka" 20005.gada 20.oktobra galvojuma līgumā Nr.RA04377/2 un 2008.gada 7.februāra galvojuma līgumā Nr.RA08015/G-2 viltojis /pers. H/ (lietas 10.lapa).

Civillikuma 1427.pants noteic, ka *pie tiesiska darījuma būtības pieder tā taisītāja gribas izteikums, bet divpusējā vai vairākpusējā darījumā vajadzīgs visu tā dalībnieku saskanīgs gribas izteikums. Kamēr griba nav vēl izteikta, tai nav nekāda tiesiska spēka*.

Civilprocesa likuma 97.panta pirmā daļa noteic, ka *tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem*.

Izvērtējot lietas materiāliem pievienoto 2010.gada 12.aprīļa Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Rēzeknes iecirkņa Kārtības policijas nodaļas 1.iecirkņa inspektora Artūra Lazovska lēmumu par kriminālprocesā Nr.11331031409 izbeigšanu, tiesa atzīst, ka šajā gadījumā minētajā lēmumā ietvertās ziņas atzīstamas par pietiekamām, lai tiesa varētu konstatēt, ka prasītāja nav izteikusi savu gribu tiesiska darījuma noslēgšanai ar atbildētāju. Atbildētāja savos rakstveida paskaidrojumos uz celto prasību nav norādījusi pamatotus iebildumus attiecībā uz paraksta viltojuma faktu. Savukārt apstāklim, ka atbildētāja lūgusi izslēgt ziņas par prasītājas ar galvojuma līgumiem uzņemtajām saistībām no Latvijas Bankas Kredītu reģistra, nav izšķirošas nozīmes lietā.

Līdz ar minēto tiesa atzīst, ka pastāv tiesisks pamats atzīt par spēkā neesošiem no noslēgšanas brīža 2005.gada 20.oktobra galvojuma līgumu Nr.RA08015/G-2 un 2008.gada 7.februāra galvojuma līgumu Nr.RA04377/2, jo lietā konstatēts, ka prasītāja nav izteikusi savu gribu šāda darījuma noslēgšanai, viņa tos nav slēgusi.

Attiecībā uz atbildētājas norādīto, ka lietā izbeidzama tiesvedība pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223.panta 6.punktu, tiesa uzskata, ka šāds lūgums nav pamatots.

Atbildētāja norādījusi, ka saskaņā ar galvojuma līgumu 4.4.punktu strīdi līgumu sakarā izšķirami Rīgas starptautiskajā šķīrējtiesā (šķīrējtiesas klauzula).

Tiesu praksē atzīts, ka šķīrējtiesas klauzula ir spēkā līdz brīdim, kamēr ir spēkā līgums, attiecībā uz kuru tā noslēgta (*sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 25.aprīļa lēmumu lietā Nr.SPC-31*).

Atzīstot par spēkā neesošu noslēgtos galvojuma līgumus, kuros iekļautas šķīrējtiesas klauzulas, tiesa uzskata, ka tādējādi spēkā neesošas ir arī šķīrējtiesas klauzulas. Līdz ar minēto nav nekāda tiesiska pamata uzskatīt, ka tiesvedība lietā izbeidzama saskaņā ar Civilprocesa likuma 223.panta 6.punkta noteikumiem, vēl jo vairāk, ka /pers. B/ nav šo līgumu dalībniece.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa noteic, ka *pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam — proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta. Valsts nodeva par blakus sūdzību par tiesas lēmumu, pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas jaunu izskatīšanu lietā, kurā taisīts aizmugurisks spriedums, netiek atlīdzināta*.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesneša 2013.gada 29.novembra lēmumu /pers. B/ atbrīvota no valsts nodevas Ls 3745,58, uzliekot /pers. B/ pienākumu samaksāt valsts nodevas daļu Ls 500 apmērā. Ar Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2014.gada 25.maija lēmumu Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesneša 2013.gada 29.novembra lēmums grozīts, uzliekot par pienākumu prasītājai samaksāt valsts nodevu Ls 245,58 apmērā, tādējādi atbrīvojot prasītāju no valsts nodevas Ls 4000 apmērā samaksas. 2014.gada 25.aprīlī /pers. B/ samaksāja valsts nodevu EUR 349,43 jeb Ls 245,58 apmērā (lietas 74.lapa).

Līdz ar minēto no AS „SEB banka" /pers. B/ labā piedzenama samaksātā valsts nodeva EUR 349,43.

Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta „c" apakšpunkts noteic, ka *ar lietas vešanu saistītie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 57001 euro, atlīdzināma to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 5 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas*.

2014.gada 10.decembra tiesas sēdē prasītājas pārstāvis iesniedza kases ieņēmumu orderi Nr.15660148, no kura izriet, ka /pers. B/ par juridiskiem pakalpojumiem saskaņā ar 2014.gada 8.decembra F/R Nr.SL-38/2014 samaksājusi EUR 5000 (lietas 128.lapa).

Līdz ar minēto no AS „SEB banka" /pers. B/ labā piedzenami ar lietas vešanu saistītie izdevumi EUR 5000.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka *tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai*.

Ņemot vērā, ka prasītāja atbrīvota no tiesas izdevumu Ls 4000 jeb EUR 5691,49 samaksas, minētie tiesas izdevumi piedzenami no atbildētājas valsts labā.

Ievērojot minēto, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 140.pantu, 193.pantu, 194.pantu, tiesa

nosprieda

/pers. B/ pret akciju sabiedrību „SEB banka" par galvojumu līgumu atzīšanu par spēkā neesošiem **apmierināt**.

Atzīt par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža 2008.gada 7.februāra starp AS „SEB banka" un /pers. B/ vārdā noslēgto galvojuma līgumu Nr.RA08015/G-2.

Atzīt par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža 2005.gada 20.oktobrī starp AS „SEB banka" un /pers. B/ vārdā noslēgto galvojuma līgumu Nr.RA04377/2.

Piedzīt no AS „SEB banka", reģistrācijas numurs 40003151743, /pers. B/, personas kods /personas kods/, labā tiesas izdevumus, kas saistīti ar

valsts nodevas samaksu EUR 349,43, kā arī ar lietas vešanu saistītos izdevumus, kas saistīti ar zvērināta advokāta pakalpojumu izmantošanu, EUR 5000, kopē piedzīt 5349,43 (pieci tūkstoši trīs simti četrdesmit deviņi *euro*, 43 centi).

Piedzīt no AS „SEB banka", reģistrācijas numurs 40003151743, valsts labā valsts nodevu EUR 5691,49 (pieci tūkstoši seši simti deviņdesmit viens *euro*, 49 centi) apmērā. Valsts labā piedzītās valsts nodevas samaksa veicama Valsts kases kontā Nr. LV55TREL1060190911200, un samaksu apliecinošs dokuments sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā termiņā iesniedzams Rīgas apgabaltiesā.

Noteikt AS „SEB banka" termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilns sprieduma teksts sastādīts 2015.gada 24.martā.

Tiesnesis J.Freimanis